Eduskunnan hallintovaliokunta, HaV@eduskunta.fi

Etelä-Savon pelastuslaitoksen lausunto HE 68/2022 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi

Etelä-Savon pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi (HE 68/2022 vp.) ja haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin yksityiskohtiin hyvinvointialueuudistukseen liittyen:

1. Rahoituksen määräytymistekijänä asukasperusteisuus tulee poistaa tai sitä tulee merkittävästi pienentää. Kriteerin olemassaolo on vahingollinen väestöään menettäville hyvinvointialueille kuten Etelä-Savolle. Väestön määrän väheneminen ei vastaavasti pienennä palvelujärjestelmän kustannuksia sairastavuus ja ikärakenne huomioiden.

2. Asukastiheyden ja saaristoisuuden määräytymistekijöiden osuutta kokonaisrahoituksessa tulee nostaa niin, että palveluiden todellinen saavutettavuus tulee huomioiduksi.

3. Etelä-Savon hyvinvointialueella on erittäin merkittävä kausiasutus. Alueella on 50 000 vapaa-ajanasuntoa, joista 30 000:n omistus on Uudellamaalla. Kausiasutus aiheuttaa merkittävästi kustannuksia valmiuden ylläpitämisen muodossa ja se tulisi huomioida rahoituksen olosuhdetekijänä. Kausiasutuksen vaikutuksesta kustannuksiin tulee tehdä siirtymäkauden aikana erillinen selvitys.

4. Kuntien tilinpäätösten 2022 perusteella suoritettava siirtyvien kustannusten tarkistaminen ja sen aikaansaama kertakorvaus tulee suorittaa hyvinvointialueille jo vuoden 2023 aikana, jotta kielteisiltä tulos- tai maksuvalmiusvaikutuksilta vältytään.

5. Kuntien ilmoittamien tilinpäätöstietojen lisäksi tulee huomioida alueiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen vapaaehtoisten ja pakkokuntayhtymien tilinpäätöstiedot ja miten hyvin ne vastaavat kuntien ilmoittamiin tietoihin. Tämän perusteella saadaan tarkempi kuva alueen todellisista toteutuneista kustannuksista. Hyvinvointialueilla tulee olla aikaa tarkistaa kuntien tekemät ilmoitukset.

6. Asetuksessa hyvinvointialueiden käyttämistä tiloista määritetään vuokralaskelmien perusteeksi 6% tuottovaatimus. Käytännössä tämä nostaa vuokria ja aiheuttaa hyvinvointialueille lisää kustannuksia, joita rahoitusmallissa ei ole huomioitu. Rahoitusmallin puute tulee korjata samalla kuin oletusarvoisesti kohdennetaan rahoitusta muiden muutoskustannusten kattamiseen - mm. palkkaharmonisointiin.

Tuomo Halmeslahti
vs. pelastusjohtaja